

3 kérdés

Madurka Györgyné népművelőhöz

A héten ismét lezárult egy szakasz Csongrád megye legnagyobb szabású kulturális mozgalma, a Munka és műveltség-vetélkedő idei évében: befejeztek a felkészítők, megkezdődnek a munkahelyi „fordulók”. Milyenek a felkészítők tapasztalatai?

Hasonlóak a tavalyiakhoz, tavalyelőttiekhez. Három évvel ezelőtt, ugyanis középtávú tervet készítettünk, amelynek értelmében öt éven át Magyarország történelmével és művészet-történetével foglalkoznak a versenyző brigádok, s e témaköröket egészítik ki az aktualizált politikai ismeretek, és az évfordulók jegyében ezúttal Radnóti Miklósról és Balázs Béláról emlékező feladatsorok. Idén a megyében különösen kiemelkedő szerepet töltött be a felkészítés során a szentesi Móricz Zsigmond Művelődési Központ és Ifjúsági Ház, amely a központi felkészítőkön kívül vállalatoknál külön előadásokat is szervezett, rajtuk kívül még Vársárhely dicsérendő elsősorban — talán az sem egészen véletlen, hogy a tavalyi legjobb kollektívák vásárhelyiek, illetve szentesiek voltak... Szegeden a vállalatok nagyobb létszámú képviselőit most magukat, mint korábban, a nagy cégeknek, például a DELEP-nél, vagy a KSZV-ben önálló felkészítőket tartottak. Az előadásokon a Juhász Gyula Művelődési Központban leglátogatottabbnak a művészettörténeti felkészítők számítottak, feltehetően azért, mert az ismeretek e témakörben a leghaloványabbak. A politikában az ötletpályázat, az idej vetélkedő újdonsága, annyira sikeres volt, hogy a felkészítőkön alig maradt üres hely. A községekben elsősorban a fábiansbestyeni és a mórakalmi művelődési ház segítette sokat. Ami pedig az előadókra illeti: a megyei „munkásművelődési ötéves tervnek” megfelelően a korábbi felkészítők „gondozói” tartották most is az előad-

sokat — hasznosítván a korábbi tapasztalatokat...

— Idén tízéves a Munka és műveltség-vetélkedő. Hogyan „áll” most a mozgalom, milyenek a perspektívái?

— A válasz a hetvenes években keresendő. A népművelés korábban egyértelműen a falu felé fordult, az elmúlt évtizedben azonban a munkásság került a középpontba. A munkásművelődés hagyományok, formák, eszközök nélkül indult meg, s az illetékesek jóindulatúan bár, de egy tipikus értelmiségi műveltséget akartak hosszabb időn át ráerőltetni a munkásokra, mindent „közösön”, évente hat színházlátogatás, tíz mozi, hat könyv — emléksznék... Szerencsére sokkal műveltebb volt a munkás, hogy ne lett volna képes ezt a „kulturát” kivédeni. Így fel kellett ismerni, hogy szükséges visszaadni a művelődés — és a munkásember méltóságát. Egyszerre... Egyénre legyen szabott, amit a művelődés területén adni akarunk, s a Munka és műveltséget is ebbe az irányba igyekeztünk mozdítani. Az egész mozgalom most, a nyolcvanas évek elején kezd kifulladásra, sorra állnak le a vetélkedők, vagy átalakulnak más jellegűvé. Tovább kell hát lépniük, méghozzá újítva. E célt szolgálja a három éve kezdett új szakasz.

— Népművelőnek aposztrofáltuk önt, holott „hivatásosan a Csongrád megyei Művelődési Központ osztályvezetője.”

— Művelődésház-igazgatóként is népművelőnek tekintettem magam, most is az akarok lenni. Akármilyen székbe kerül az ember, tulajdonképpen népművelőnek kell maradnia. És talán nem is csak a szorosabb értelemben vett népművelés területén. Hiszen ez talán a legszebb szó, s a legtöbb, amit elnevezésül bármilyen vezető megérdemlhet(ne).

D. L.

Több jó példát a fiataliságnak

Interjú dr. Palotai Jenő őrnaggyal, az MHSZ megyei titkárával a honvédelmi nevelésről

Amint hírül adtuk, új titkár vette át a Magyar Honvédelmi Szövetség irányítását Csongrád megyében dr. Palotai Jenő őrnagy személyében. A szövetség vezetője interjút adott lapunk munkatársának. Kérdéseinket és a kapott válaszokat az alábbiakban közöljük.

— Most, hogy új területen kezdte el a munkát a honvédelmi nevelésnek, kérjük: tájékoztassa olvasóinkat, mikor és hogyan indult el a katonai pályán és miért ezt a hivatást választotta?

— Azt hiszem, könnyen megértik választásomat: mint mondani szokták, elkötelezett családban születtem. Apám tizenkilences vöröskatoná volt, s arra nevelt, hogy a haza szolgálata első kötelessége az embernek. A közvetlen indítékot pedig az ellenforradalom adta 1956-ban. Amit akkor láttam, tapasztaltam, arra készítetett, hogy katona legyek.

Közkatonaként indultam. Előtte szakmunkás voltam. Lakatosként dolgoztam, ezt tanultam. Iskoláim befejezése után, tisztként — szerencsémre — jó parancsnokaim voltak, akiknek példáját vezettem és azt hiszem, az sem hátrány, hogy mindegyiknél semmiféle jó munkát, haladás nincs. Mindig csapatnál szolgáltam. Ez nehezebb, mint mondjuk, a polgári élet valamelyik foglalkozási ága, de ugyanakkor szebb és változatosabb is.

— Természetes emberi vonás, hogy ha valaki újat kezd, merlegeli, milyen alappal indul. Személyesen hogyan értékeli az MHSZ körülményeit és helyzetét Csongrád megyében?

— Új munkahelyem az apparátus hozzáférő, lelkes és becsülettel igyekvő, jó közösség, amelyet több mint 35 éves munka formált illyenné. Hasonlóan sok jót mondhatok a klubok hálózatáról és a tagságról. Amint bizonyára tudják, a szövetségnek most 172 klubja van a megyében. Közülük csaknem 150 honvédelmi klub, öt tartalékos, a többi pedig szakági klub: a repüléssel, a modellezéssel, a rádiózással, a sportlövészettel meg a könnyűbúvár-sporttal foglalkoznak, többségükben jó és kiváló szinten. Ezek, tízezrek vesznek részt ebben, és ez kitűnő lehetőség a szervezésre, a politikai munka javítására. Még abban is jó lehetőséget látok erre, hogy az MHSZ gépjárművezetői iskolája évente 3500 fiatalal terem közvetlen kapcsolatot. Jó közegben munkálkodunk abból a szempontból is, hogy az együttműködők, a gyárak, tsz-ek, intézmények, honvédelmi alakulatok sokoldalúan támogatják tevékenységünket. Társadalmunk igénye az, hogy még magasabb szinten haladjunk tovább és elsősorban az ifjúság körében.

— Az ifjúságot említette, mint társadalmunk azon rétegét, amelyben az MHSZ legfontosabb feladata: hozzájárulni a hazafias, honvédelmi neveléshez, nem utolsósorban a közvetlen katonai szolgáltra történő, minél alaposabb felkészüléshez. Min? tapasztalt csapatot?

— Szerintem, mindenki az iránt érdeklődik, amire orientálják. A szülők, az iskola, a társadalom ebben a főszereplő. Ami a fiatalokat illeti, valóban mindig közöttük, velük dolgoztam. Meggyőződésem, hogy ezzel a fiatalisággal bármilyen feladat megoldható. Aki mégis elmarasztalja őket, a saját nevelő munkáját marasztalja el. Milyen a mai fiataliság érdeklődése? Azt hiszem, ebben is döntő a szülők, a felnőttek példája: szerintem a fiatalok kisérték sokat kaptak tőlünk, maj felpöktek tőlünk főleg az anyagi iránti érdeklődésből, viszont kissé keveset abból, ami a fegyelműzött munkát, a társadalomért érzett felelősséget illeti. E téren kell többet tennünk, több jó példát adnunk.

— Azt hiszem, fontos momentum az is, hogy a mai fiatalok békében születtek és lehetőség szerint úgyszólván mindent megkapnak az életben. A régi világból ismert gondokról vagy a háborús nehézségekről keveset tudnak. Többet kellene ezekről beszélnünk és több feladatot adni, lehetőséget teremteni, hogy tapasztalatokat szerezzenek. És nagyon fontos, hogy bízzunk bennük. Csapatotként mindig ezt tettem és megmondom: igen kevés esetben csalódtam.

— Szeretném a pedagógusokra irányítani a figyelmet. Ma sokan mondják: ez a pálya elnőiesedik. Ez tény. De az nem igaz, hogy a nők kevésbé szeretnék hazájukat, és ne lennének képesek részt venni a honvédelmi nevelésben. Jobban kellene őket segíteni. Cél, hogy az MHSZ jobb partner legyen ebben. Együtt a család, az iskola és a társadalom több

bet érhetünk el a honvédelmi nevelésben.

— Hol és miben látja szűkségnek a munka javítását?

— Ami a szövetségi apparátust illeti, erősíteniünk kell a rendet, a szervezettséget, a fegyelmet, a klubokban pedig a munka mozgalmi jellegét. Erősíteni a szövetség tömegbefolyását, erőteljesen emelni a taglétszámot, előtérben az iskolai klubokkal. Sajátos kiképzési feladataink mellett teljesíteni az évi tömegrendezvényekkel kapcsolatos terveiinket. Olyan helyeken, ahol mindenképpen kell, hogy klub legyen, de még esetleg nincs, mielőbb létrehozni.

— Néhány közvetlen feladatról is szólhatok: idén rendezik Szegeden a vitorlázórepülőket nemzetközi bajnokságát. Ugyancsak ebben az évben Csongrád megyei lövészcsapat vesz részt versenyen Bulgáriában. Szegeden lesz a halláskárosult gyerekek országos összetett honvédelmi versenye. Elhatároztuk, hogy feldolgozzuk a szövetség megyei történetét és kiállításban mutatjuk be. Emlékszókat létesítünk a megyei székházban és tervezzük, hogy Szeged felszabadulási évfordulójára átadjuk. Legnagyobb idei feladatunknak ígérkezik a többhasznosítású honvédelmi park létrehozása Szegeden, az Etelek sora.

— Mindezt széles társadalmi összefogásra alapozzuk és a sikerben bízzunk, hiszen az MHSZ-t erős szálak kapcsolják össze a lakossággal főleg a fiatalisággal. Sok ezren vesznek részt a klubokban, a honvédelmi versenyeken. Vagy említhetem, hogy a gépjárművezető-képzésben évente több mint 3500 fiatalal kerülünk közvetlen kapcsolatba. Úgy vélem, ez is lehetőség, hogy a szövetség munkáját tovább fejlesszük.

KACZÜR ISTVÁN

A professzor köszöntése

Hetvenedik születésnapja alkalmából köszöntötték tegnap, pénteken Vajda György Mihály professzort, a József Attila Tudományegyetem összehasonlító irodalomtudományi tanszékének vezetőjét.

Vajda György Mihály középiskolai tanárként kezdte pályáját, majd az Országos Közoktatási Tanács és a Pedagógiai Főiskola munkatársaként részt vett az alsó- és középfokú oktatás reformjában, tankönyvet írt, pedagógiai tárgyú tudományos közleményei jelentek meg. Később a Magyar Tudományos Akadémia irodalomtudományi intézetének összehasonlító irodalomtörténeti osztályára került, majd — miután 1965-től már a szegedi egyetem címzetes tanára — a JATE professzora lett, 1974-től. A világ egyik legjelentősebb nemzetközi irodalomtudományi társaságának elnöke, Európa-híri kutató. Mindig, mindenkor tanár volt és maradt.

A tegnapi ünnepségen a tanszék nevében Kanyó Zoltán docens, a volt hallgatók képviselőiben Pál József adjunktus köszöntötte a 70 éves tudóst, az egyetem jókívánságait Serfőző Lajos dékán tolmácsolta. Az ünnepi alkalomból Fried István egyetemi tanár adta át Vajda György Mihályt a Comparative Literary Studies (Összehasonlító Irodalomtudományi Dolgozatok) című tanulmánykötetet, amely nemzetközi szerzőgárdára részvételével a professzor születésnapjára készült (s amelynek méltatására még visszatérünk).

Hetvenedik születésnapja alkalmából Vajda György Mihályt a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki. A kitüntetést Budapesti Kőpeczi Béla művelődési miniszter adta át.

Ma Szegeden

Kőrösi Csoma-vetélkedő

A fent látható emblémához járul egy idézet is: „Indulj te is, kutasd hazádat.” E Váci Mihály-sor a jelmondat, az aktualitás pedig: idén ünnepeljük a nagy magyar Ázsia-kutató, Kőrösi Csoma Sándor születésének 200 éves évfordulóját. Történt, hogy Budapesten a XVII. kerületi Akadémia utcában egy általános iskola pedagógusai gondoltak egy nagyot: országos emléktárgyat hívtak meg az általános iskolák felsőtagozatos diákjainak ebből az alkalomból. A Kőrösi Csoma-emlékbizottság támogatásával megkezdtek az előkészületeket, eljuttatták felhívásukat az ország valamennyi alsófokú oktatási intézményébe — s összesen 600 iskola jelentkezett a versenyre. A kezdeményezőik úgy dolgoztak ki az emléktárgy feladatait, hogy a résztvevő gyerekek egyaránt megismerhessék a nagy személy tudós útjának állomásait, s az ehhez kapcsolódó földrajzi, történelmi, néprajzi, irodalmi és vallási tényeket, adatokat.

Az iskolák helyi selejtezőiből a megyei döntőbe jutott, egyenként háromfős csapatoknak mindenütt ma, szombaton rendezik meg az első

nagy összecsapást, összesen 26 helyszínen, szerte az országban. Ami szűkebb pátriánkat illeti: Csongrád megyéből is Szeged városából 29 iskola csapata mérte össze felkészültségét az Ifjúsági Házban ma délelőtt 10 órától a selejtezőkön, s az itteni három „intézményen belüli” helyszínről a legjobb 12 gárda jut a délután 2-től, ugyancsak a Tisza-parton megrendezendő döntőbe. Az itt legjobb két teljesítményt nyújtó iskola együttese képviseli majd a megyét a március 15-én, ugyancsak Szegeden tartandó területi döntőn, ahol még Békés, Bács-Kiskun, Szolnok és Hajdú-Bihar megye csapatai vesznek részt.

Automatizálás

A Salgótarjáni Síkúveggyárban bevezették a Hungaropon hőszigetelő ablaküveg gyártását. A légmentesen lezárt keretbe kerülő, különleges gázzal elválasztott két- vagy többretegű üveg hőszigetelő képessége legalább negyven százalékkal jobb a hagyományos ablak-

üvegnél. Ez magyarázza, hogy bár a hazai beruházások csökkentek, az érdeklődés az új termék iránt — a várható tetemes fűtőenergia-megtakarítás miatt — igen nagy. A modern gépsorok: a keresett termék termelése ösztöli mintegy megtízszereződik.

Műsorajánlat

rászóló viták nemigen járnak a megértés ama minimumával, ami támogatást és elismerést jelentene az együttesnek. Nos, ez a félig-meddig szenzációszámú menő produkciókkal előálló csoport látogat a napokban Szegedre, a megyei tanács művelődésügyi osztályának elismerésére méltó támogatása révén lehetőséget kapván arra, hogy február 6-tól nyolc előadásban mutassa be Bújócika című előadását — a város jó néhány középiskolájában tanulónak, mintegy az iskolai oktatást kiegészítendő.

Február 6-án, déli fél 1 órától az Ifjúsági Házban a Déri Miksa gépipari szakközépiskola tanulóinak, este 6-tól pedig a szegedi tánc-együtteseknek mutatják be programjukat, 7-én, déli fél 1-től a Móra Ferenc Ipari Szakmunkásképző Intézet diákjai az előadás, délután 3-tól pedig a ságvárisok kerülnek sorra. Február 8-án, két időpontban a Tömörkény és a Radnóti gimnázium diákjainak, 9-én pedig a Szechenyi gimnáziumban járóknak, továbbá a radnótiak második „résztelének” adják elő műsorukat.

Német-ország zene, „Romantika” — szerepel a filmharmonia főiskolai-egyetemi bérletrosorozatának negyedik koncertjén, amelyet február 6-án este fél 8 órai kezdettel rendeznek meg a zeneművészeti főiskola Lenin

körút 79. szám alatti termében. Közreműködik: Kerek Ferenc, Bódás Péter (zongora), Sin Katalin (gordonka) és Sinkó György (ének). A műsorban Brahms, Schumann és Wagner művei szerepelnek.

Baráti kör alakult a televízió szegedi stúdiója. Az alakuló ülés helyszíne az Eszperantó utca 1. szám alatti rókusi partház lesz, időpontja: február 6., délután 5 óra. A kezdeményezés célja, hogy lehetőséget teremtsen baráti beszélgetésekre, vitákra, s a stúdióhoz kapcsolódó művészek munkáinak bemutatására. A programban ezúttal Arany Sándor festőművész, Tóbiás Klára tüzozománóművész és Mráz János grafikusművész kiállítására szerepel, megnyitót mond Weisz Károly, a stúdió műsorosztályának vezetője. A baráti kör alakuló ülésén a szegedi tévéstúdió műsorairól filmeket is vetítenek.

A Dél-alföldi Krónika, a szegedi tévéstúdió műsora, február 7-én, este fél 7 órai kezdettel jelentkezik legközelebb az 1-es programban, riportokkal, tudósításokkal, Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyéből.

Vántus István Aranykorsós című háromfelvonásos operáját közvetíti felvételről a Szegedi Nemzeti Színház előadásában a rádió 3. műsora, február 7-én, 11 óra 5 perces kezdettel. Az 1975-ös, Horváth Zoltán által rendezett produkciót Móra Ferenc halálának 50. évfordulójára alkalmából sugározzák.